

Referat

Sekretariat:

Aalborg Kommune
Miljø- og Energiforvaltningen
Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby
Tlf. 9931 9400
www.limfjordsraadet.dk
limfjordsraadet@aalborg.dk

Forum Limfjordsrådet

Tid 12. juni 2015, 10.00 – 12.00

Sted Stigsborg Brygge 5, 9400 Nørresundby lok.
157 / 158

Deltagere Brønderslev, Karsten Frederiksen
Brønderslev, Hildo Rasmussen
Holstebro, Finn Thøgersen
Mariagerfjord, Melanie Simick
Mariagerfjord, Jørgen Sørensen
Morsø, Meiner Nørgaard
Morsø, Poul Roesen
Thisted, Esben Oddershede
Vesthimmerland, Jens Lauritzen
Viborg, Claus Clausen
Aalborg, Jan Nymark Thaysen
Aalborg, Keld Kvist
Aalborg, Lasse Puertas Navarro Olsen

Embedsmandsgruppen:

Jammerbugt, Henrik Damsgaard
Jammerbugt, Gitte Clausen
Lemvig, Jane Grooss
Mariagerfjord, Bjarke Jensen
Mors, Arne Kirk
Randers, Lars Sandberg
Rebild, Claus Riber Knudsen
Skive, Michael Eilertsen
Vesthimmerland, Flemming Bach
Viborg, Jørgen Jørgensen
Aalborg, Tove Nyegaard
Sekretariatet, Torben Bramming Jørgensen
Sekretariatet, Susanne Mortensen
Sekretariatet, Niels Vedel

Afbud Frederikshavn
Herning
Hjørring
Ikast-Brande
Struer
KKR (observatører)

Mødeleder Jens Lauritzen

Formandskab:

Vesthimmerland Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
Frederik IX's Plads 1 Tlf. 9966 7000 www.vesthimmerland.dk
9640 Farsø post@vesthimmerland.dk

Næstformandskab:

Jammerbugt Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
Lundbakvej 5 Tlf. 7257 7777 www.jammerbugt.dk
9490 Pandrup tm@jammerbugt.dk

Referent Niels Vedel

Udsendt 19. juni 2015

**Sagsnr./Dok.
nr.**

1. Godkendelse af dagsorden.

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller, at forslag til dagsorden godkendes.

Fremadrettet udvides mødevarighed med ½ time. Mødets start vil i den forbindelse blive fremrykket til kl. 9.00.

2. Differentieret indsats i oplandet til Limfjorden herunder vandskifte ved Thyborøn Kanal

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller:

- At Limfjordsrådet drøfter de to oplæg om fremtidsscenerierne for fjorden og landbrugets udviklingsmuligheder.

Baggrund:

To oplæg om Limfjorden og fremtidens landbrug set i relation til miljømæssige og klimatiske krav præsenteres. Det første oplæg fokuserer på vandet og introducerer Limfjorden som rammevilkår for fremtidens landbrug, herunder vandskiftet ved Thyborøn Kanal - Er Limfjorden en naturperle eller en spændetrøje?

Andet oplæg fokuserer på "landdelen" og præsenterer scenarier for landbrugets udviklingsmuligheder i årene, der kommer.

Oplæggene præsenteres af Stiig Markager, Institut for Bioscience, AU & Tommy Dalgaard, Institut for Agroøkologi, AU.

Indstilling godkendt – Der henvises til vedlagte slides.

3. Projektidéer.

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller:

- At Limfjordsrådet drøfter projektidéerne "Landet og Fjorden" samt "ECOEstuaries" - To projekter, som begge fremmer Rådets nye strategi.
- At der udarbejdes egentlige ansøgninger i det omfang Velux-fonden og Horizon opfordrer til at udarbejde sådanne.

Baggrund:

Projektidé til Velux fonden

Den bærende tanke i projektidéen "Landet og Fjorden" er at tage udgangspunkt i fjorden og opnå en god miljøtilstand med de mindst mulige begrænsninger for landbruget. Dette gøres ved at identificere sårbare og robuste delområder af fjorden og diskutere bæredygtige løsninger.

Ved at inddrage lokale interessenter, en bred vifte af målrettede virkemidler, og beskrive alle presfaktorer på fjordens miljø, vil et eventuelt projekt skabe sammenhæng og synergi i indsatsen. Dette forudsætter en omfattende dialog med alle interessenter, lokale lodsejere, foreninger og myndigheder, på et solidt videnskabeligt grundlag. Formidling og kommunikation af faglig viden er derfor et kerneelement i projektet.

Der er foreslået 3 pilotområder, men det kan være andre, der foreslås.

Forventet budget 12,5 mio. kr.

Idéen er udviklet i samarbejde med AU-Marin, DTU Aqua, AU-Agro og Seges.

Velux-fonden har ult. maj opfordret Limfjordsrådet til at indsende en egentlig ansøgning på projektet.

Projektidé til Horizon

Det overordnede mål med projektet "ECOEstuaries" er at vende tendensen med tab og forringelser af tilstanden i de delvist indelukkede kystnære vandområder / fjorde, hvor saltholdigheden er lavere end i havet og hvor der stadig er en tidevandspåvirkning. I den forbindelse fokuseres på:

- Fremme af helhedsorienterede og omkostningseffektive løsninger i forbindelse med restaurering af levesteder for dyr og planter.
- Evaluering og kvantificering af biodiversiteten, omkostningseffektiviteten og økonomiske levedygtighed af forskellige tiltag / implementeringsstrategier - Bæredygtighedsindikatorer.
- Øget bevidsthed lokalt i oplandene om naturværdierne knyttet til denne specielle naturtype.
- Dele erfaringer omkring beskyttelse og restaureringsprojekter i relation til disse naturværdier og influere beslutningstagere.
- Etc.

Forventet budget ~7 mio. Euro.

Der er i projektidéen "ECOEstuaries" lagt op til, at Limfjordsrådet er dansk operationel partner, mens Aalborg Universitet (AAU) er akademisk partner. AAU har i forbindelse med projektet henvendt sig til Limfjordsrådets Sekretariat, fordi der i regi af Limfjordsrådet allerede er mange projekter i gang, der naturligt kan indgå i "ECOEstuaries". AAU er inviteret med i projektet af Coastal & Estuarine Research Unit under, UCL Department of Geography, som i London samarbejder med Thames Estuary Partnership. Derudover er der partnere i henholdsvis Skotland, Spanien og Tyskland/Polen.

Projektidéen gennemgås kort på mødet.

Bilag:

- Projektidé sendt til Velux-fonden.

Indstilling godkendt.

I Velux ansøgningen bør lokaliseringen af pilotprojekter afspejle Stiig Markagers oplæg om, at der er områder i Limfjorden, der er særligt udfordret (Hjarbæk Fjord, Skive- og Lovns Bredning samt Thisted Bredning). Endvidere bør Landboforeningerne være repræsenteret i styregruppen, så denne fremstår afbalanceret.

I Horizon projektet skal det sikres, at der i projektet afsættes timer til Limfjordsrådets Sekretariat.

4. Ansøgning om etablering af stenrev i Limfjorden

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller:

- At sekretariatet tager tovholderfunktionen på udarbejdelse af en LIFE-ansøgning om etablering af stenrev i Løgstør Bredning.
- At Limfjordsrådet indenfor nuværende budget finansierer den indledende opstart på LIFE-projektansøgningen til etablering af et stenrev (forventet udgift 20.000 til workshop m.m.).

Baggrund:

Limfjordsrådet har i samarbejde med Aarhus Universitet, DHI, Dansk Skaldyrcenter, DTU Aqua, GEUS, Orbicon og Videnscentret for Landbrug udarbejdet et fagligt grundlag for genetablering af spredte stenrev i de centrale dele af Limfjorden.

I 2. generationsvandområdeplaner indgår, at der etableres et stenrev i et fjordområde, hvor revet kan indgå i et fuldskala 5-årigt projekt til dokumentation af stenrevs potentielle kvælstofeffekt og samtidig bidrage til opfyldelsen af Natur 2000-forpligtigelserne. De samlede omkostninger til projektet, inkl. etablering og undersøgelser, anslås at udgøre ca. 20 mio. kr., der vil blive søgt medfinansieret ved EU's LIFE-program.

Projektet er drøftet med Naturstyrelsen og samarbejdspartnerne fra forprojektet forventes at bidrage økonomisk til en LIFE-ansøgning.

Der er en ansøgningsrunde årligt på LIFE-projekter med deadline 1. oktober. I og med der er udskrevet valg, er alle projekter sat på stand-by i Naturstyrelsen. Der er i forvejen kort tid til at skrive LIFE-ansøgningen og afventning af en ny regering vil betyde, at projektet må udskydes et år. En sådan udskydelse vil betyde, at erfaringerne ikke vil kunne være klar, når der skal vælges virkemidler i 3 generations vandområdeplaner.

Indstilling godkendt.

5. Forslag til strategipapir og høringsvar til de statslige vandområdeplaner

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller:

- At status for medlemskommunernes behandling af "Strategipapir for udmøntning af Limfjordsrådets vision: En ren og bæredygtig Limfjord" drøftes.
- At status for medlemskommunernes behandling af forslag til Limfjordsrådets høringsvar til de statslige udkast til vandområdeplan II og Miljøminister Kirsten Brosbøls svarbrev drøftes, herunder punkter i et møde mellem Miljøministeren og formandskabet.

Baggrund:

I 2014 besluttede Limfjordsrådet, at det var tid til at revidere Rådets strategipapir og en "Visionsworkshop" blev afholdt. På Limfjordsrådets møde den 27. marts blev forslag til revideret strategipapir godkendt og efterfølgende sendt ud til politisk behandling i medlemskommunerne.

De foreløbige tilbagemeldinger præsenteres på mødet.

På samme møde godkendte Limfjordsrådet et udkast til høringsvar på de statslige udkast til vandområdeplan II. De foreløbige tilbagemeldinger præsenteres på mødet.

Et brev til Miljøminister Kirsten Brosbøl vedr. 2. generations vandområdeplaner blev endvidere godkendt og sendt. Sekretariatet orienterer om Miljøministerens svar.

Bilag:

- Svarbrev fra Miljøminister Kirsten Brosbøl på Limfjordsrådets henvendelse.

Vedr. strategipapiret er der ingen, der ikke har godkendt det. Holstebro har opfordret til, at hovedfokus fastholdes på miljøområdet. Der henvises i øvrigt til vedlagte slides fra mødet.

Vedr. høringsvar til vandområdeplaner blev det besluttet, at hvis Viborg holder fast i, at kommunen ikke kan tilslutte sig afsnittet om retningslinjer, så indføres dette i høringsvaret som et forbehold.

Formandskabet har afholdt møde med formandskabet i KKR-nord. Det er aftalt, at sekretariaterne i Limfjordsrådet og de to KKR'er øger dialogen og fremadrettet afholder fælles borgmestermøder om hvad der rør sig, afstemning af forventninger m.m. (forventet størrelsesorden en gang om året).

6. N-VOP – Status og udfordringer (VOS pkt.)

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller:

- At orienteringen om status for N-VOP tages til efterretning.
- At status vedr. fremdriften i forundersøgelserne af projekter og udarbejdelsen af realiseringsansøgninger drøftes.

Baggrund:

Seneste udvikling i vådområdeindsatsen præsenteres kort. Som tidligere aftalt er kommunerne opmærksomme på absolut sidste frist for realiseringsansøgninger i efteråret 2015. Revideret tidsplan for ansøgningsrunder i 2015 er:

1. runde 15. marts – 5. maj
  - Odby Sø (Struer) forundersøgelse
2. runde 1. august – 1. oktober
  - Jølby Nor (Morsø), Simested Å, midt 2 (Rebild), Thorsholm Sø/Nørresø (Skive), Odby Sø (Struer), Resen Kær (Struer), Iglø (Viborg), Rind Enge (Viborg) og Lindholm Å (Aalborg).

Naturstyrelsen forventer alt i alt omkring 30 ansøgninger i sidste runde. For at kunne nå en dialog om projekterne, herunder især økonomien i disse, ønsker Naturstyrelsen at modtage ansøgningerne 1. september. Dermed er der tid til eventuelle tilretninger inden NaturErhvervsstyrelsens deadline 1. oktober.

Bilag:

- N-VOP for Limfjorden version 45 vedlægges.

Indstilling godkendt.

7. P-VOP – Status og udfordringer

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller:

- At orienteringen om status for P-VOP tages til efterretning.
- At status vedr. fremdriften i forundersøgelserne af projekter og udarbejdelsen af realiseringsansøgninger drøftes.
- At udkast til brev sendes til NaturErhvervsstyrelsen.

Baggrund:

Seneste udvikling i vådområdeindsatsen præsenteres kort.

Som tidligere aftalt er kommunerne opmærksomme på absolut sidste frist for realiseringsansøgninger i efteråret 2015. Revideret tidsplan for ansøgningsrunder i 2015 er:

1. august – 1. oktober (sidste runde).
  - Ladegård Bæk (Holstebro), Nautrup Bæk (Holstebro), Skalle Sø (Holstebro), Søndervese (Lemvig), Ferring Sø (Morsø), Legind Sø (Morsø), Brokholm Sø (Skive), Mollerup Sø (Skive), Kallerup Kær (Struer) og Lønnerup Fjord, Skiveren nord (Thisted),

For at kunne nå en dialog om projekterne herunder især økonomien i disse ønsker Naturstyrelsen at modtage ansøgningerne 1. september. Dermed er der tid til eventuelle tilretninger inden NaturErhvervsstyrelsens deadline 1. oktober.

Lemvig Kommune har oplevet problemer med at få udbetalt refusion af udlæg til den kommunale vådområdeindsats fra NaturErhverv. Fakturaer fra konsulenter er modtaget og godkendt inden for projektperioden, men er dog først betalt på forfaldsdagen, hvilket er 1 – 12 efter projektperiodens udløb. NaturErhverv henviser til, at EU blokkerer for mere fleksibel sagsbehandling.

Flere kommunale fosfor- og vandløbsindsatser skal gennemføres fremadrettet med kommunale udlæg for staten. Et fleksibelt og godt samarbejde med staten er vigtigt, hvis ikke realiseringen af disse projekter skal vanskeliggøres.

Bilag:

- Brev til NaturErhvervsstyrelsen vedr. samarbejde og kommunernes refusion af udlæg til vådområdeindsatsen eftersendes.

Indstilling godkendt.

8. Limfjordsrådets budget og arbejdsplan for 2015

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller:

- At udkast til budget og arbejdsplan for 2015 godkendes.

Baggrund:

Sekretariatet præsenterer udkast til budget og arbejdsplan for 2015 på mødet. Der er i budgetudkastet ikke lagt op til ændringer i kommunernes kontingent.

Indstilling godkendt. Principielt set bør budgettet fremadrettet gå i nul.

9. Presse

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller:

- At eventuelle henvendelser fra / til pressen drøftes.

Der var ikke forventning om pressehenvendelser.

10. Orientering/Bordet rundt.

- På grund af valget flyttes temadagen om vandløb til den 25. september. Næste Limfjordsrådsmøde er oprindeligt aftalt afholdt 11. september, men flyttes til samme dag i det omfang der er behov for mødet.

Bilag:

- Program for temadag om vandløb vedlægges.

Der var enighed om, at hvis der var behov for et Limfjordsrådsmøde den 25. september skulle det ligge fra morgenstunden af og inden selve temadagen om vandløb startede.

Sekretariatet orienterede kort om status for projekt "Fjordhaver" og "Havørred Limfjorden"

11. Eventuelt.

Der var ikke kommentarer under evt.

